

Aflossingen groter dan nieuwe kredieten

I Kredietverlening aan niet-financiële bedrijven groeit steeds trager I Vooral leningen aan zelfstandigen en middelgrote vennootschappen nemen af

ERIKA RACQUET EN WOUTER VERVENNE

De kredietverlening van Belgische banken aan Belgische niet-financiële bedrijven is in september met 2,2 miljard euro gedaald tegenover augustus. 'De aflossingen overtroffen ruimschoots de uitgifte van nieuwe kredieten.' Daardoor werd de grootste terugval in ten minste vier jaar opgetekend, blijkt uit cijfers van het kredietobservatorium van de Nationale Bank.

Jaar op jaar groeide de kredietverlening aan ondernemingen in september met 1,4 procent. Maar de vertraging is duidelijk, want in augustus bedroeg de toename 3,5 procent. Opvallend is dat het uitstaande bedrag van de kortlopende kredieten met 10,2 procent daalde, terwijl de langlopende kredieten met 8,6 procent de hoogte in gingen.

De aanwendingsgraad van de kredieten, de verhouding tussen het opgenomen en toegekende bedrag, steeg bij de kleine en grote ondernemingen tot respectievelijk 86 en 58,2 procent. Bij de middelgrote ondernemingen verminderde dit tot 71,3 procent.

Het recentste kwartaalrapport over de kredietverlening van Kefik, het kenniscentrum voor de financiering van de kmo, wijst in dezelfde richting. Het totaal van alle uitstaande toegekende kredietbedragen beliep eind september, aan het einde van het derde kwartaal, 163,7 miljard euro. Na twee kwartalen waarin het totale kredietbedrag was gestegen, is dat een terugval van 1,72 procent. Vooral het volume geleend aan zelfstandigen en middelgrote vennootschappen daalde. Ook bij de grote vennootschappen daalde het totaalbedrag, maar daar was het twee kwartalen flink gestegen. Grote vennootschappen hebben meer alternatieve mogelijkheden om zich te financieren, bijvoorbeeld met bedrijfsobligaties, dan kleine ondernemingen.

Een deel van de verklaring ligt in een gedaalde vraag naar kredieten, bijvoorbeeld omdat ondernemingen in deze onzekere tijden hun investeringen uitstellen. In hoeverre dat versterkt wordt door moeilijkheden om kredieten te verkrijgen, moet nader onderzoek uitwijzen, stelt het Kefik.

'Voor de kleine bedrijven die bij ons aankloppen, heb ik de indruk dat het een beetje minder moeilijk gaat om een nieuw krediet goedgekeurd te krijgen', zegt Chris Dauw, de kredietbemiddelaar die bedrijven bijstaat die moeilijkheden ondervinden in de communicatie met hun bank. Het gros van zijn dossiers gaat over bedrijven met minder dan tien werknemers. 'Ik bemerk wel meer problemen met bestaande kredieten, en het blijkt vrij moeilijk daarin door bemiddeling toch tot een oplossing te komen.' Het gaat doorgaans om bedrijfjes die het lastig krijgen met hun afbetalingen en weinig succes hebben bij pogingen om een regeling te treffen, bijvoorbeeld om de afbetaling anders te spreiden in de tijd.

Profiel

'Voorts worden moeilijkheden met het bedrijfskapitaal couranter', vervolgt Dauw. 'Kleine ondernemingen sukkelen met kortetermijnverplichtingen zoals betalingen aan

leveranciers of verhuurders. Meestal hebben zij ook al geen te best profiel om een overbruggingskrediet te verkrijgen en stoten ze op een weinig soepele benadering en harde communicatie. Ik begrijp ook wel het standpunt van leveranciers die op hun geld wachten. Er zijn gesprekken gepland, onder meer met de banksector, om te kijken of er toch niet een benadering te vinden is waardoor we vermijden dat die bedrijven recht richting faillissement worden gedreven.'

Onderzoek van de Europese Centrale Bank toont aan dat de evolutie op jaarbasis van de bedrijfskredieten gemiddeld drie kwartalen achterloopt op de groei van het bruto binnenlands product (bbp) op jaarbasis. 'Bij een heropleving gebruiken ondernemingen wellicht eerst hun eigen middelen en doen ze pas daarna een beroep op externe financiering.' Aangezien de groei van het Belgische bbp in het tweede kwartaal een dieptepunt bereikte, zal de groei van de bedrijfskredieten wellicht tot het eerste kwartaal van 2010 blijven dalen.